

Grupa artystyczna „Łódź Kaliska” należała do najważniejszych i najbardziej wyrazistych formacji w historii polskiej sztuki współczesnej. Powstała w 1979 roku jako reakcja na skostnienie oficjalnego życia artystycznego oraz dominujące wówczas modele awangardy. Od początku działalności artyści związani z Łodzią Kaliską konsekwentnie budowali własny język oparty na ironii, prowokacji, absurdzie, pastiszu oraz świadomym przekraczaniu granic między sztuką wysoką a kulturą popularną. Ich twórczość obejmuje fotografie, performance, film eksperymentalny, działania conceptualne, instalacje, happeningi, a także działalność wydawniczą i kuratorską.

Grupa powstała po usunięciu jej przyszłych członków z V Ogólnopolskich Fotograficznych Spotkań Młodych w Darłowie i szybko stała się jednym z najważniejszych środowisk niezależnej kultury artystycznej lat 80. W pierwszym okresie działalności Łódź Kaliska związana była z ruchem „**Kultury Zrzutu**”, współtworząc alternatywny obieg sztuki poza oficjalnymi instytucjami PRL. Szczególną rolę odegrał prowadzony przez grupę legendarny „**Strych**” w Łodzi, miejsce spotkań artystów, pokazów filmowych, performansów i niezależnych festiwali, w tym kolejnych edycji „**Niemego Kina**”, organizowanych w latach 1983–1985.

Pierwotny skład grupy tworzyli: **Marek Janiak**, **Andrzej Kwietniewski**, **Adam Rzepecki**, **Andrzej Świetlik** oraz **Andrzej Wielogórski** (Makary). W latach 1983–2019 z grupy współpracowała **Zofia Luczko**, a w ostatnich latach również **Ślawaek Bit**, pełniący funkcję członka grupy. W listopadzie 2025 roku zmarł Andrzej Świetlik, wybitny fotograf i współtwórca wizualnej tożsamości Łodzi Kaliskiej. Obecnie, po odejściu Andrzeja Wielogórskiego (2025) oraz rozstaniu z Andrzejem Kwietniewskim (2007), grupę tworzą Marek Janiak i Adam Rzepecki.

Już pierwsze wystawy i działania grupy, m.in. „**Forum Fotografii Ekspansyjnej**” (1979), „**Performance dla fotografii**” (1981) w Jaszczurównej Galerii Fotografii oraz „**Siedem dni na stworzenie świata**” (1981) w Krakowie, a także akcje realizowane podczas plenerów i wydarzeń niezależnych ujawniły charakterystyczny dla Łodzi Kaliskiej sposób myślenia o sztuce jako przestrzeni gry, prowokacji i demontażu obowiązujących konwencji.

W latach 80. grupa stała się jednym z symboli artystycznej kontrkultury. Wystawy takie jak „**Pojazd**” w legendarnej Małej Galerii w Warszawie (1984), „**Nihilizm i Tajemnica**” w warszawskiej Galerii Dziekanka (1985), „**Pozdrawiamy Urzędników Sztuki**” w Jaszczurównej Galerii Fotografii w Krakowie (1986), „**Maszyny**

uzyskując prezentacje z okazji dziesięciolecia działalności grupy w 1989 roku ugruntowały jej pozycję jako jednej z najważniejszych formacji neoawangardowych w Polsce.

W latach 90. Łódź Kaliska rozwijała działalność performatywną i filmową, jednocześnie coraz wyraźniej wchodząc w instytucjonalny obieg sztuki. Istotnym wydarzeniem była wystawa „**Muzeum Łódź Kaliska 1979–1991 – ujawnianie starych faktów**” w Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie (1990), a także kolejne retrospektywy i prezentacje organizowane w Galerii FF, Muzeum Sztuki w Łodzi, BWA w Poznaniu oraz podczas festiwali międzynarodowych w Budapeszcie, Amsterdamie i Florencji. Przełomowym momentem w działalności grupy było ogłoszenie na początku XXI wieku doktryny „**New Pop**”, autorskiej koncepcji artystycznej stanowiącej ironiczny komentarz do popkultury, reklamy i mechanizmów rynku sztuki. Z tego okresu pochodzą głośne projekty i wystawy, m.in. „**Gorsat – New Pop**”, „**Projekt Godio**”, „**Tryumf – New Pop**”, „**Łódź Kaliska Forever**”, „**Egocentryczne, niemoralne, przestarzałe**” oraz „**Niech szczepną męczyżni!**”, prezentowane m.in. w Zachęcie, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Atlasie Sztuki, Muzeum Sztuki w Łodzi oraz licznych galeriach w Polsce i za granicą.

Do najważniejszych wystaw retrospektywnych należą: „**Prawdziwa historia grupy artystycznej Łódź Kaliska (1979–1995)**” w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie (2005), „**Prawdziwa Historia Łodzi Kaliskiej**” w Muzeum Sztuki w Łodzi, „**Szczerze i blaga. Etyka prac Łodzi Kaliskiej w latach 1979–1989**” w Muzeum Sztuki w Łodzi (2009), „**30 lat Łodzi Kaliskiej**” w Galerii Bielskiej BWA, „**Czkawka**” w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia (2020), a także liczne prezentacje jubileuszowe organizowane z okazji 40- i 45-lecia działalności grupy.

Twórczość Łodzi Kaliskiej była wielokrotnie prezentowana w najważniejszych polskich instytucjach sztuki współczesnej, m.in. w Muzeum Sztuki w Łodzi, Zachęcie, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Bunkrze Sztuki, Atlasie Sztuki, Galerii Arsenat, Galerii FF oraz podczas Festiwalu w Łodzi. Grupa uczestniczyła również w licznych prezentacjach międzynarodowych, m.in. w Amsterdamie, Budapeszcie, Wilnie, Montellimar i Florencji.

Łódź Kaliska pozostaje zjawiskiem wyjątkowym, formacją, która przez ponad cztery dekady konsekwentnie podważała obowiązujące hierarchie estetyczne i społeczne, tworząc jeden z najbardziej rozpoznawalnych i bezkompromisowych projektów artystycznych polskiej kultury współczesnej.

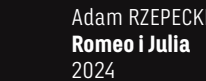
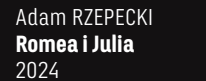
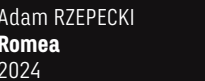
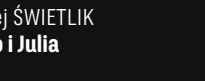
„Rzuce, kominy dymiące” w Dziekance (1987), a także jubileuszowe prezentacje z okazji dziesięciolecia działalności grupy w 1989 roku ugruntowały jej pozycję jako jednej z najważniejszych formacji neoawangardowych w Polsce.

W latach 90. Łódź Kaliska rozwijała działalność performatywną i filmową, jednocześnie coraz wyraźniej wchodząc w instytucjonalny obieg sztuki. Istotnym wydarzeniem była wystawa **„Muzeum Łódź Kaliska 1979–1991 – ujawnianie starych faktów”** w Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski w Warszawie (1990), a także kolejne retrospektywy i prezentacje organizowane w Galerii FF, Muzeum Sztuki w Łodzi, BWA w Poznaniu oraz podczas festiwali międzynarodowych w Budapeszcie, Amsterdamie i Florencji. Przełomowym momentem w działalności grupy było ogłoszenie na początku XXI wieku doktryny **„New Pop”**, autorskiej koncepcji artystycznej stanowiącej ironiczny komentarz do popkultury, reklamy i mechanizmów rynku sztuki. Z tego okresu pochodzą glośne projekty i wystawy, m.in. **„Gorset – New Pop”, „Projekt Godło”, „Tryumf – New Pop”, „Łódź Kaliska Forever”, „Egocentryczne, niemoralne, przestarzałe”** oraz, **„Niech szczerą męczyźni”**, prezentowane m.in. w Zachęcie, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Atlasie Sztuki, Muzeum Sztuki w Łodzi oraz licznych galeriach w Polsce i za granicą.

Do najważniejszych wystaw retrospektywnych należą: **„Prawdziwa historia grupy artystycznej Łódź Kaliska (1979–1995)”** w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie (2005), **„Prawdziwa Historia Łódź Kaliskiej”** w Muzeum Sztuki w Łodzi, **„Szczerokość i błąd. Etyka prac Łódź Kaliskiej w latach 1979–1989”** w Muzeum Sztuki w Łodzi (2009), **„30 lat Łódź Kaliskiej”** w Galerii Bielskiej BWA, **„Czkawka”** w Mazowieckim Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia (2020), a także liczne prezentacje jubileuszowe organizowane z okazji 40- i 45-lecia działalności grupy.

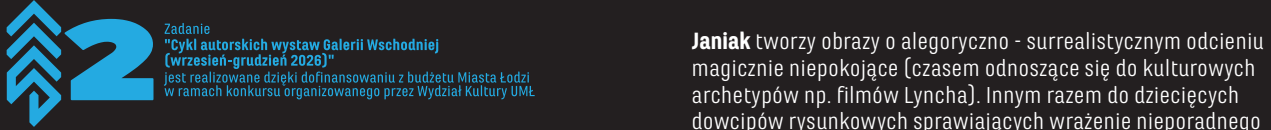
Twórczość Łódź Kaliskiej była wielokrotnie prezentowana w najważniejszych polskich instytucjach sztuki współczesnej, m.in. w Muzeum Sztuki w Łodzi, Zachęcie, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Bunkrze Sztuki, Atlasie Sztuki, Galerii Arsenat, Galerii FF oraz podczas Fotofestiwalu w Łodzi. Grupa uczestniczyła również w licznych prezentacjach międzynarodowych, m.in. w Amsterdamie, Budapeszcie, Wilnie, Montellimar i Florencji.

Łódź Kaliska pozostaje zjawiskiem wyjątkowym, formacją, która przez ponad cztery dekady konsekwentnie podważała obowiązujące hierarchie estetyczne i społeczne, tworząc jeden z najbardziej rozpoznawalnych i bezkompromisowych projektów artystycznych polskiej kultury współczesnej.

3.10 - 25.10.2026
Galeria Wschodnia, 90-272 Łódź, ul. Wschodnia 29/3

autorzy wystawy:
Łódź Kaliska: **Marek Janiak, Adam Rzepecki, Andrzej Świetlik**
współpraca komputerowa: **Karol Janiak, Karol Wysznaicki**
kurator wystawy: **Marek Janiak**

Romeo i Julia według Łodzi Kaliskiej czyli krótka historia miłości.

“R&J” to druga wywiedziona od Szekspira wystawa Łodzi Kaliskiej. Jednak w odróżnieniu od “Makbeta”, który składał się ze zdjęć dosłownie zainspirowanych kluczowymi scenami dramatu, tutaj literacki pierwowzór zdaje się być tylko pretekstem.

Cała wystawa polega na wydestylowaniu, a nawet czytelnym rozdzieleniu zasadniczych w dziele Szekspira kategorii: **Miłości i Nienawiści**.

Wszystkie prace mają jeden model kompozycyjny i znaczeniowy. W jego ramach każdy z trzech autorów buduje własne wypowiedzi.

Cała wystawa to podłużne pionowe kadry podzielone w pionie niejako na trzy części: **Góra to alegoria miłości**. Odwołująca się delikatnie do gestu dotyku z fresku Michała Anioła w Kaplicy Sykstyńskiej “**Bóg ojciec i syn**” - kulturowego archetypu ukazującego porozumienie i przekazywanie sobie energii, rodzaj boskiego zespołnienia. Tutaj postacie (kobiety i mężczyźni) pędzą ku sobie i są ukazani tuż przed dotknięciem. Unoszą się i bujają w chmurach bezpieczeństwa i komfortowo otuleni obrusami oboków, jakby zanurzeni w pierzynach - symbolu bezpieczeństwa. Potem następuje **Niebo Błękitne. Dół obrazu to przedstawienie nienawiści, konfliktu, pola walki**. Tutaj spotykamy agresję (społeczną i jednostkową), niepokój i strach.

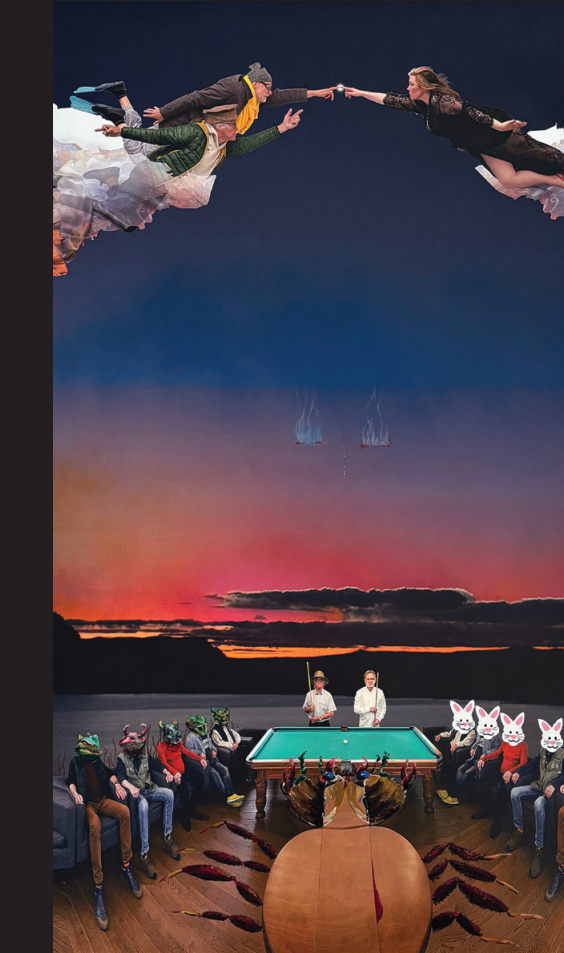
Każdy z autorów inaczej to przedstawia. Czasem wygląda to tak, jakby toczyli między sobą walkę ilustracyjną i formalną. Wszyscy znakomicie posługują się fotografią, użyciem komputerowego przetworzenia oraz nakładaniem różnej proveniencji gestów plastycznych (od stempla, mazaka po akrylową malaturę).

Marek JANIAK, Andrzej ŚWIETLIK
Samotność
2025

Marek JANIAK
Pęknięta rzeczywistość
2025

Marek JANIAK
Bilard
2025

Marek Janiak, Adam Rzepecki, Andrzej Świetlik,
Andrzej Wielogórski, Sławek Bit
Propozycja – opozycja
2025

Marek JANIAK
Pęknięty sejm
2025

Andrzej ŚWIETLIK
Romeo i Julia
2025

Andrzej ŚWIETLIK
Romeo i Julia
2025

Andrzej ŚWIETLIK
Romeo i Julia
2025

Andrzej ŚWIETLIK
Romeo i Julia
2025

Andrzej ŚWIETLIK
Romeo i Julia
2025

Każdy z autorów inaczej to przedstawia. Czasem wygląda to tak, jakby toczyli między sobą walkę ilustracyjną i formalną. Wszyscy znakomicie posługują się fotografią, użyciem komputerowego przetworzenia oraz nakładaniem różnej proveniencji gestów plastycznych (od stempla, mazaka po akrylową malaturę).